

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatului Bocicovschii Gheorghii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2021, în cauza penală în privința lui

Bocicovschii Gheorghii xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.06.2019 – 12.01.2021;

Instanța de apel: 03.02.2021 – 06.04.2021;

Instanța de recurs: 10.08.2021 – 17.11.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Ungheni, sediul Central din 12 ianuarie 2021, Bocicovschii Gheorghii a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.217 alin.(2) Cod penal la 6 luni închisoare;
- în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 3 ani închisoare;
- în baza art.152 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Bocicovschii Gheorghii i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea de la Bocicovschii Gheorghii în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 1 554 lei,

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Bocicovschii Gheorghii, în perioada de timp din toamna anului 2018 (data concretă nu a putut fi stabilită de organul de urmărire penală) până la data de 13 decembrie 2018, urmărind scopul păstrării drogurilor pentru consum propriu, fără scop de înstrăinare, intenționat în mod ilegal a păstrat în locuința sa situată în sat. Băcșeni, raionul Nisporeni, masă vegetală uscată de culoare verde care conform raportului de constatare tehnic-științific nr.34/12/l-Rg5817 din data de 04 ianuarie 2019, reprezintă substanța stupefiantă marijuană, obținută artizanal din plante de cannabis (cânepă), cantitatea substanței stupefiante - marijuană constituie 8,79 g., ceea ce conform Hotărârii Guvernului nr.79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, constituie o cantitate mare.

Astfel prin acțiunile sale, Bocicovschi Gheorghii a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.217 alin.(2) Codul penal, după semnele calificative - circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare, deci păstrarea drogurilor,

săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

Tot el, Bocicovschii Gheorghii la data de 06 februarie 2019, aproximativ la ora 16:30, aflându-se pe una din străzile din sat. Băcșeni, raionul Nisporeni, în coautorat cu Bocicovschi Alexandr în privința căruia materialele cauzei penale au fost disjuse, acționând intenționat, demonstrând o lipsă evidentă de respect față de societate și normele etice general acceptate, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței și aplicarea violenței, printr-o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice, i-a adresat mai multe cuvinte injurioase minorului xxxx, după care folosindu-se de o bătă din lemn, având scopul vătămării integrității corporale a acestuia, a aruncat cu ea în direcția minorului, după care a încercat să-i aplice o lovitură cu pumnul, fapt care nu ia reușit din motiv că Xxxx s-a eschivat. În continuare, Bocicovschii Gheorghii având scopul realizării în comun laturii obiective a infracțiunii de huliganism, i-a aplicat minorului Xxxx câteva lovituri în față, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.201924D0052, excoriații pe frunte, leziunii care se califică ca vătămare corporală neînsemnată după care folosindu-se de o bărdiță i-a aplicat câteva lovituri minorului peste corp. După aceasta Bocicovschii Gheorghii în coautorat cu Bocicovschi Alexandr, continuându-și acțiunile infracționale, au aplicat mai multe lovituri peste corp minorului, fapt care la determinat pe cet. Cerlan Andrei să intervină și să curme acțiunile huliganice a acestora.

Astfel prin acțiunile sale, Bocicovschi Gheorghii a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(3) Codul penal, huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile sale care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de două persoane cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Tot el, Bocicovschii Gheorghii la data de 31 iulie 2020, ora 21:00, aflându-se în domiciliul său situat în satul Băcșeni raionul Nisporeni, acționând cu intenție directă, din relații ostile apărute spontan urmărind scopul cauzării vătămarilor corporale, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele și mai apoi cu o scândură din lemn, peste corp lui Răstășanu Gheorghe, cauzându-i acestuia fractura bilaterală a mandibulei pe stânga și mentoniera pe dreapta, complicata ce abces parotido-maseterin pe stânga, fractura dublă a osului ulnar stâng cu deplasarea neînsemnată a fragmentelor, fractura osului radial drept în 1/3 distală fără deplasarea fragmentelor, comoție cerebrală, vătămări care conform raportului de expertiză judiciară nr.202024D0159 din 16 septembrie 2020, se califică ca vătămări corporale medii.

Astfel prin acțiunile sale, Bocicovschi Gheorghii a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.152 alin.(1) Codul penal, vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Nastas Victoc în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care lui Bocicovschi Gheorghii să-i fie stabilită o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră.

Instanța de judecată nu a apreciat dacă scopul pedepsei aplicate poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare. O condiție prevăzută expres în alin.(1) art.90 Cod penal, constituie concluzia instanței, că dacă nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Aici, instanța de judecată nu a ținut cont de condițiile expres prevăzute în lege la compartimentul individualizării pedepsei, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art.7, 61, 75, 90 Cod penal, greșit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc numai

prin izolarea inculpatului de societate, considerând că acesta urmează să execute real pedeapsa închisorii stabilite, or, corectarea inculpatului este posibilă fără privarea acestuia de libertate.

3.1. Apel suplimentar a declarant avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu adoptarea unei noi soluții prin care lui Bocicovschi Gheorghii să-i fie stabilită o pedeapsă non privativă de libertate - cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, precum și scutirea inculpatului de la plata cheltuielilor de judecată în mărime de 1 554 lei.

În motivarea apelului a invocat, dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră.

Încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului este una ilegală și neîntemeiată. În acest sens a remarcat, că potrivit prevederilor art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, ținând cont de faptul că raportul de expertiză judiciară nr. 201924D0052 din 25.03.2019 efectuat pe cauză au fost dispus prin ordonanța organului de urmărire penală, în vederea stabilirii cauzei apariției vătămarilor corporale pe corpul părții vătămate Xxxx, prezenței leziunilor corporale, mecanismul de formare al acestora și gravitatea lor, la fel ca și raportul de constare tehnic-științific nr.34/12/1-R5817 din 04.01.2019 prin care a fost examinată substanța stupefiantă. Prin urmare, apărarea a menționat că în temeiul art.art.227, 228 Cod de procedură penală, art.75 alin.(3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016 și art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2021, apelurile au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că acțiunile inculpatului corect au fost încadrate juridic de către prima instanță în baza art.217 alin.(2), 287 alin.(3), 152 alin.(1) Cod penal, aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea probelor, care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către partea apărării cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75, 84 Cod penal, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor săvârșite, de persoana inculpatei, care a acceptat probele administrate în cadrul urmăririi penale, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a menționat, că temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, considerând că pedeapsa stabilită va fi echitabilă faptelor infracționale comise, corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Instanța de apel a apreciat ca nefondată cererea părții apărării privind necesitatea respingerii cererii părții acuzării de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului,

având în susținere prevederile art.art.227, 228, 229, 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe este corectă și motivată, iar cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare nr.201924D0052 din 25.03.2019 și raportului de constare tehnic-științific nr.34/12/1-R5817 din 04.01.2019, în mărime de 1 554 lei, urmează a fi suportate de inculpat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatului Bocicovschi Gheorghii, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului să fie respinsă.

În argumentarea recursului partea apărării a menționat că încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului este una ilegală și neîntemeiată, or, ținând cont de faptul că raportul de expertiză judiciară nr. 201924D0052 din 25.03.2019 efectuat pe cauză au fost dispus prin ordonanța organului de urmărire penală, în vederea stabilirii cauzei apariției vătămarilor corporale pe corpul părții vătămate Xxxx, prezentei leziunilor corporale, mecanismul de formare al acestora și gravitatea lor, la fel ca și raportul de constare tehnic-științific nr.34/12/1-R5817 din 04.01.2019 prin care a fost examinată substanța stupefiantă.

A susținut apărarea că în temeiul art.art.227, 228 Cod de procedură penală, art.75 alin (3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016 și art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2021, a fost pronunțat la 06 aprilie 2021 în prezența inculpatului Bocicovschi Gheorghii și a avocatului acestuia, Mihalachi Cristina, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d.68, vol. II), fiind menționată când va avea loc pronunțarea integrală a deciziei.

Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată inculpatului Bocicovschi Gheorghii cât și avocatului acestuia, Mihalachi Cristina la 17 mai 2021. (f.d.86, vol. II).

Astfel, Colegiul penal menționează că, potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

În acest context, Colegiul penal reține că, la 17 iunie 2021, conform ștampilei oficiului poștal pe plic (f.d.105, vol. II), avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatului Bocicovschi Gheorghii declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident

peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, fără a invoca argumente întemeiate privind depunerea tardivă a recursului.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 17 iunie 2021 de către avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatului Bocicovschii Gheorghii, împotriva deciziei instanței de apel din 06 mai 2021, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mihalachi Cristina în numele inculpatului Bocicovschii Gheorghii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2021, în cauza penală în privința lui *Bocicovschii Gheorghii xxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 decembrie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda